

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ทัศนคติทางการเมืองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ ๒ ว่านายทหารที่จะมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยม นั้นได้แก่ผู้ที่นิยมทัศนคติทางการเมืองที่มองต่อการเปลี่ยนแปลง ความเสมอภาค และความอดกลั้น จึงได้สร้างคำถามที่ทัศนคติเป็น ๓ กลุ่มและรวมทั้ง ๓ กลุ่มเป็นคะแนนรวมที่ทัศนคติเสรีนิยม กอนุรักษ์นิยม ดังนั้นจึงควรพิจารณาทัศนคติกลุ่มย่อยทั้ง ๓ กลุ่มก่อน เมื่อทราบแนวโน้มของการพิจารณาทัศนคติรวมต่อไป

ทัศนคติทางการเมืองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาว่านายทหารผู้ใดมีทัศนคติเสรีนิยมหรืออนุรักษ์นิยม กล่าวคือนายพันที่มีทัศนคติอนุรักษ์นิยม จะเคร่งครัดในการปฏิบัติงาน เชมงวคควคชัณผู้นใ้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับแบบธรรมเนียม ฯลฯ โดยยึดถือสิ่งดังกล่าวเป็นแนวทางในการตัดสินใจ ไม่คอยยอมรับในสิ่งที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อนและมักจะชักชวนนายทหารที่ต้องการจะทำงานตามความคิดเห็นของตน

คำถามที่ทัศนคติดังกล่าวแล้วเป็นการวัดทัศนคติเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีทั้งหมด ๑๕ ข้อ แต่ละข้อให้คะแนน ๑ - ๕ เมื่อรวมคะแนนทั้งหมดแล้วนายพันใดคะแนนค่าสุด ๑๕ คะแนน สูงสุด ๗๐ คะแนน มีการกระจายอัตราส่วนร้อยละตามตาราง ๑๔

ตาราง ๑๔
การกระจายอัตราส่วนรอยทัศนคติทางการเมือง
เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของนายทหาร

นายทหาร	คะแนนอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลง					รวม
	ต่ำ				สูง	
	๑๓-๓๒	๓๓-๔๑	๔๒-๔๗	๔๘-๕๔	๕๕-๗๐	
นายพัน	๒๕.๘	๑๔.๑	๒๒.๔	๑๘.๑	๑๘.๖	๑๐๐
นายนาวา	๘.๗	๑๘.๓	๒๖.๗	๒๖.๐	๑๘.๓	๑๐๐
นายนาวาอากาศ	๑๐.๘	๓๖.๖	๒๑.๒	๑๗.๐	๑๔.๔	๑๐๐
จำนวนรวม	๒๑๘	๒๐๑	๒๔๒	๒๐๒	๑๔๘	๑๐๖๒

ขอมูลจากตาราง ๑๔ ที่ได้เห็นว่านายพันทหารบกมีทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับนายนาวาทหารเรือ และนายนาวาอากาศ กล่าวคือ นายพันได้คะแนนอัตราส่วนรอยในขวง ๑๓ - ๔๑ ร้อยละ ๓๘.๘ ในขวง ๔๒ - ๔๗ ร้อยละ ๒๒.๔ และในขวง ๕๕ - ๗๐ ร้อยละ ๑๘.๖ ส่วนนายนาวาได้คะแนนอัตราส่วนรอยในขวงเดียวกันร้อยละ ๒๘.๐, ๒๖.๗ และ ๑๘.๓ และนายนาวาอากาศร้อยละ ๑๐.๘, ๓๖.๖ และ ๑๔.๔ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง นายนาวามีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมในเรื่องการเปลี่ยนแปลงมากกว่านายพันและนายนาวาอากาศ ซึ่งเป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกับทัศนคติทั่วไปของนายพันกับการเมืองไทยยุคปัจจุบันหลังการเปลี่ยนแปลงปกครอง ๑๔ ตุลาคม ๑๖ เป็นต้นมาโดยนายทหารยังคงเชื่อว่า กองทัพบกเท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน

ตาราง ๑๕

การกระจายคำตอบของแต่ละคำถามของทัศนคติ
เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง (จำนวน ๑๐๖๒)

รายการ	คำตอบ	อัตราส่วนร้อยละของคำตอบ					ไม่ตอบ	รวม
		๑	๒	๓	๔	๕		
ประเทศไทยควรเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศโดยคบกับทุกประเทศ		๒๐.๘	๒๕.๒	๑.๘	๓๓.๓	๑๓.๓	๐.๖	๑๐๐.๐
การเป็นมิตรกับประเทศคอมมิวนิสต์ไม่เกิดอันตราย		๒๐.๑	๒๘.๒	๕.๓	๓๓.๒	๑๑.๕	๐.๓	๑๐๐.๐
ให้มีหลักประกันรายได้ขั้นต่ำของลูกจ้างกรรมกร		๑๕.๑	๒๓.๑	๔.๖	๔๒.๔	๑๔.๓	๐.๑	๑๐๐.๐
รัฐไม่ควรตั้งกำแพงภาษีผู้ลี้ภัยเพื่อคุ้มกันอุตสาหกรรมในประเทศ		๒๐.๕	๓๕.๓	๓.๔	๒๕.๒	๑๐.๖	๐.๖	๑๐๐.๐
รัฐบาลประชาชนเลือกตั้งมีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐบาลทหารและข้าราชการพลเรือน		๑๖.๔	๓๔.๑	๑๐.๕	๒๓.๓	๑๑.๐	๐.๓	๑๐๐.๐
การให้ผู้ที่พิทักษ์ผลประโยชน์ชาวนา		๑๒.๕	๒๓.๔	๕.๖	๔๒.๓	๑๖.๐	๐.๒	๑๐๐.๐
ไม่ควรให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคการเมือง		๑๒.๕	๓๐.๓	๕.๖	๓๘.๖	๑๒.๓	๐.๓	๑๐๐.๐
การไม่สังกัดพรรคการเมืองเพราะมีสิ่งไม่ก็แอบแฝง		๑๓.๑	๒๔.๓	๖.๘	๔๐.๒	๑๓.๓	๐.๕	๑๐๐.๐

ตาราง ๑๕ (ต่อ)

รายการ	ค่า	อัตราส่วนร้อยละของค่าตอบ					ไม่ตอบ	รวม
		๑	๒	๓	๔	๕		
เห็นควรรีใหม่วุฒิสภา		๑๔.๖	๓๔.๗	๓.๘	๓๒.๒	๙.๒	๐.๕	๑๐๐.๐
วุฒิสภาควรมาจากการแต่งตั้ง		๑๔.๙	๓๔.๙	๔.๗	๓๑.๘	๘.๓	๐.๔	๑๐๐.๐
ไม่ควรค่าชวากับประเทศที่รัฐ ทำการค้ารวมทั้งประเทศ คอมมิวนิสต์		๒๔.๘	๒๗.๘	๔.๘	๓๐.๑	๑๑.๘	๐.๘	๑๐๐.๐
การค้ากับประเทศคอมมิวนิสต์ เป็นสิ่งที่ไม่ดี		๒๒.๑	๓๔.๘	๔.๗	๒๗.๙	๑๐.๒	๐.๓	๑๐๐.๐
ระบบพรรคพวกยังมีความ จำเป็นในวงการราชการ		๑๔.	๓๒.๔	๔.๙	๓๔.๐	๑๓.๗	๐.๓	๑๐๐.๐
ไม่เห็นทางยกเลิกระบบพรรค พวก		๑๕.๖	๓๕.๗	๔.๐	๓๒.๐	๑๑.๙	๐.๘	๑๐๐.๐
ข้าราชการตำแหน่งสำคัญ ๆ ควรมาจากการเลือกตั้ง		๑๖.๘	๓๐.๒	๗.๐	๓๕.๒	๑๐.๗	๐.๑	๑๐๐.๐

๒. ทัศนคติทางการเมืองเกี่ยวกับความเสมอภาค

นอกจากทัศนคติเกี่ยวกับเปลี่ยนแปลงแล้วความเสมอภาคยังเป็นเครื่องวัดเสรีนิยมและอนุรักษนิยมอีกด้วย ทัศนคติเสรีนิยมเชื่อในความสามารถของมนุษย์ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ เชื่อว่ามนุษย์มีความเท่าเทียมกัน แต่ทัศนคติอนุรักษนิยมนั้น เชื่อตรงข้ามจากข้อมูลตาราง ๑๖ ซึ่งให้เห็นว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการเมือง เสรีธุรกิจและสังคมไร้อำนาจ ๑๒ ข้อ แต่ละข้อให้คะแนน ๑ ถึง ๕ คะแนนคำตอบที่ใดค่าสุด ๑๖

สูงสุด ๕๖ การกระจายส่วนร้อยของคะแนนดังกล่าวปรากฏในตาราง ๑๔ ซึ่งเห็นว่า นายพันมีทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับนายนาวาและนาวาอากาศ กล่าวคือนายพันมีคะแนนในช่วง ๑๖ - ๓๓ ร้อยละ ๔๓.๒ ในช่วง ๓๔ - ๓๘ ร้อยละ ๑๗.๕ และในช่วง ๓๙ - ๕๖ ร้อยละ ๓๙.๓ ส่วนนายนาวามีคะแนนในช่วงเดียวกันร้อยละ ๒๒.๖, ๓๔.๐, ๔๓.๓ นายนาวาอากาศมีคะแนนร้อยละ ๕๖.๑, ๒๑.๒ และ ๒๒.๗ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งนายนาวามีทัศนคติทางการเมืองเกี่ยวกับความเสมอภาคมากกว่านายพันและนายนาวาอากาศ

ตาราง ๑๖
การกระจายอัตราส่วนร้อยที่ทัศนคติทางการเมือง
เกี่ยวกับความเสมอภาคของนายทหาร

นายทหาร	คะแนนอัตราความเสมอภาค					รวม
	ต่ำ ๑๖-๒๖	๒๗-๒๓	๓๔-๓๘	๓๙-๔๕	๔๖-๕๖	
นายพัน	๒๓.๗	๑๘.๕	๑๗.๕	๑๘.๐	๒๑.๓	๑๐๐
นายนาวา	๑.๓	๒๑.๓	๓๕.๐	๓๐.๐	๑๓.๓	๑๐๐
นายนาวาอากาศ	๒๑.๖	๓๔.๕	๒๑.๒	๘.๘	๑๒.๙	๑๐๐
จำนวนรวม	๒๑๔	๒๓๘	๒๑๘	๑๘๓	๑๘๘	๑๐๖๒

ตาราง ๑๗
การกระจายคำตอบของแต่ละคำถามของทัศนคติ
เกี่ยวกับความเสมอภาค(จำนวน ๑๖๒๒)

รายการ	อัตราส่วนร้อยละของคำตอบ					ไม่ตอบ	
	ค่า	๑	๒	๓	๔		๕ สูง
ไม่ควรถือระดับการศึกษาในการ สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร		๑๒.๒	๒๖.๘	๔.๓	๔๐.๘	๑๕.๙	๐.๙
บุคคลที่มีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ควรให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้		๑๑.๔	๒๗.๘	๔.๘	๔๓.๑	๑๒.๒	๐.๖
ความยุติธรรมในสังคมคือการให้ คนมีความเท่าเทียมกันทาง เศรษฐกิจ		๖.๘	๒.๗.๗	๘.๑	๓๔.๗	๑๒.๒	๐.๔
แผนพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ๒ แผนที่แล้วมายังไม่ก่อให้เกิด เกิดการกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม		๑๗.๔	๒๔.๗	๘.๖	๓๘.๑	๑๐.๔	๐.๘
ในสังคมไทยยังมีการแบ่งชนชั้น		๑๔.๗	๓๐.๔	๖.๐	๓๕.๘	๑๒.๗	๐.๔
ความเสมอภาคในโอกาสมีทาง เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ		๑๖.๗	๓๐.๒	๕.๕	๓๕.๘	๑๒.๗	๐.๑
รัฐธรรมนูญได้วางกลไกอำนาจ นิติบัญญัติอำนาจบริหารและ อำนาจตุลาการของรัฐธรรมนูญ ไว้แล้วแต่ทางปฏิบัติจริงจะถือ เช่นนั้นไม่ได้		๒๑.๐	๓๓.๒	๕.๕	๒๕.๗	๑๖.๔	๐.๒

ตาราง ๑๗ (ต่อ)

รายการ	อัตราส่วนร้อยละของคำตอบ					ไม่ตอบ
	ต่ำ	๑	๒	๓	๔	
ผู้ใหญ่ทำตนเหนือกฎหมายต้อง ไคร้รับโทษ	๒๑.๕	๓๑.๑	๕.๖	๓๑.๒	๑๐.๗	๐.๙
รัฐไม่ควรทำงานให้คนว่าง งานทำ	๑๘.๘	๒๗.๘	๕.๕	๓๘.๓	๑๓.๒	๐.๘
การนัดหยุดงานของกรรมกรเป็น วิธีที่เหมาะสมในการต่อสู้ความ เป็นธรรม	๑๘.๕	๒๘.๘	๖.๘	๔๐.๘	๑๒.๗	๑.๑
การรับประทานอาหารกับคนที่มีฐานะ ต่ำกว่าเป็นที่รังเกียจ	๑๓.๘	๑๘.๑	๕.๓	๔๕.๕	๑๖.๐	๐.๗
การมีกฎหมายพิจารณาโทษแก่ ข้าราชการที่บริการพวกพ้อง เป็นกรณีพิเศษไม่สามารถ กระทำได	๑๓.๒	๑๘.๘	๕.๘	๔๗.๕	๑๓.๕	๐.๕

๓. ทัศนคติทางการเมืองเกี่ยวกับความอดกลั้น

ทัศนคติทางการเมืองที่สำคัญอีกทัศนคติหนึ่งที่วัดความเป็นเสรีนิยมและ
อนุรักษนิยม นายทหารคือความอดกลั้นโดยให้คำถาม ๑๕ ข้อ ให้คะแนนข้อละ
๑ - ๕ คำตอบที่ได้มีคะแนนต่ำสุด ๑๒ สูงสุด ๗๕ การกระจายส่วนร้อยละของ
คะแนนดังปรากฏในตาราง ๑๘

ตาราง ๑๘
การกระจายอัตราส่วนร้อยละของทัศนคติทางการเมือง
เกี่ยวกับความอดกลั้นของนายทหาร

นายทหาร	คะแนนอัตราความอดกลั้น					รวม
	๑๒-๓๓	๓๔-๓๙	๔๐-๔๙	๕๐-๕๙	๕๕-๙๕	
นายพัน	๒๗.๔	๑๔.๖	๒๒.๑	๑๗.๕	๑๘.๔	๑๐๐
นายนาวา	๐.๗	๑๖.๐	๓๑.๘	๕๐.๐	๑๗.๓	๑๐๐
นายนาวาอากาศ	๘.๒	๒๓.๒	๓๓.๕	๒๓.๒	๑๑.๙	๑๐๐
จำนวนรวม	๒๑๔	๑๖๔	๒๗๒	๒๓๑	๑๘๑	๑๐๖๒

ข้อมูลจากตาราง ๑๖ ซึ่งชี้ให้เห็นว่านายพันมีทัศนคติเกี่ยวกับความอดกลั้นทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับนายนาวาและนาวาอากาศ กล่าวคือนายพันมีคะแนนในช่วง ๑๒ - ๓๙ ร้อยละ ๔๒.๐ ในช่วง ๔๐ - ๔๙ ร้อยละ ๒๒.๑ และในช่วง ๕๐ - ๕๙ ร้อยละ ๓๖.๙ ส่วนนายนาวามีคะแนนในช่วงเดียวกันร้อยละ ๑๗.๐, ๓๑.๘ และ ๕๗.๓ นายนาวาอากาศมีคะแนนร้อยละ ๓๑.๕, ๓๓.๕ และ ๓๕.๑ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งนายนาวามีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมในเรื่องความอดกลั้นมากกว่านายพันและนายนาวาอากาศ ซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความอดกลั้นของทหารเรือที่เห็นได้จากกรงที่กองทัพเรือส่งต่อเรือเร็วโจมตี ๓ ลำ มาเพิ่มพูนกำลังรบทางเรือ ย่อมนำความปลื้มใจมาสู่กองทัพเรือเป็นอย่างยิ่ง แต่ความปลื้มใจที่สูงกว่านั้นก็คือการพิสูจน์ให้ประชาชนชาวไทยเชื่อว่า กองทัพเรือยังคงเป็นกองทัพที่สุจริตตามที่ประชาชนเคยให้ความไว้วางใจเชื่อดื้อ มติคณะรัฐมนตรีที่อนุมัติให้มีการสร้างเรือในครั้งนั้นก็เพราะเชื่อในความบริสุทธิ์สุจริตของกองทัพเรือ ตามที่มีการโจมตีใส่ร้ายป้ายสี

ดีจากผู้เสียประโยชน์ซึ่งใช้วิธีไม่สะอาด ถึงกับปลอมแปลงเอกสารและส่งข่าวที่บิด
เบือนความจริงต่าง ๆ เหล่านี้ไปลงในหนังสือพิมพ์บางฉบับ โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม
และความมั่นคงของชาติแต่อย่างใด กองทัพเรือออกกลั่นไม้โตตอบแต่อย่างใดมาเป็น
เวลาหลายเดือนเพราะถือคติว่าความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย^๒

ตาราง ๑๘

การกระจายคำตอบของแต่ละคำถามของทัศนคติ
เกี่ยวกับความออกกลั่น (จำนวน ๑๐๖๒)

รายการ	อัตราส่วนร้อยของคำตอบ					ไม่ตอบ
การต่อต้านนโยบายและสิทธิทางการเมือง จำเป็นต้องเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง	๒๖.๐	๓๓.๒	๕.๕	๒๙.๓	๑๑.๒	๐.๕
ผู้ปกครองประเทศที่นิยมอ่านจุ๋มจะเรียก ร้องไห้ประชาชนสามัคคีไม้โตโตแยง หรือคอทาน	๒๐.๕	๓๑.๑	๕.๖	๓๑.๒	๑๑.๔	๐.๒
ความขัดแย้งมีประโยชน์ในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย	๑๘.๘	๒๓.๘	๕.๕	๓๘.๓	๑๓.๓	๐.๓
คนฉลาดมีความรู้และอำนาจเงินยอม เอาเปรียบทางเศรษฐกิจเป็นของ ธรรมดา	๑๕.๕	๒๔.๙	๖.๕	๔๐.๕	๑๒.๖	๑.๒
ไม่ยอมเสียเปรียบทางเศรษฐกิจต้อง ปรับปรุงตนเองแทนการเดินขบวน คอทาน	๑๓.๕	๑๙.๑	๕.๓	๕๕.๕	๑๔.๓	๑.๕

^๒ วิชัย เลี่ยมทอง น.อ. "เรือยนต์เร็วโจมตีชุดใหม่ของกองทัพเรือ"
นาวิกศาสตร์ ๕๕ (กรกฎาคม ๒๕๑๙) หน้า ๕๔ - ๕๕

ตาราง ๑๘ (ต่อ)

รายการ	อัตราส่วนร้อยละของคำตอบ					ไม่ตอบ
ควรได้มีการศึกษาเรื่องเพศในระดับมัธยมศึกษา	๑๓.๒	๑๘.๘	๕.๔	๔๖.๓	๑๘.๘	๐.๓
ไม่ควรรังเกียจหรือต่อต้านคนมีความประพฤติ ประพฤติผิดจากคนธรรมดา ๒๐.๖	๓๑.๕	๔.๖	๓๓.๘	๘.๔		๐.๑
คนโง่เขลาเป็นคนมีความประพฤติเบี่ยงเบนจากบรรทัดฐาน	๒๓.๓	๔๐.๒	๓.๕	๒๓.๘	๘.๓	๐.๕
การชุมนุมเกินขอบเป็นเรื่องราวธรรมดาในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อทางการเมือง	๒๓.๓	๓๘.๕	๓.๓	๒๓.๒	๖.๕	๐.๒
วิธีปฏิบัติปรานีอนุโมในการตัดสินปัญหาทำให้สาขาไม่ทันการ	๑๓.๒	๓๑.๔	๔.๓	๓๖.๐	๑๐.๔	๐.๓
คนมีฐานะดีหรือมั่งคั่งไม่ควรใช้เงินตามชอบใจ	๑๑.๔	๓๐.๓	๓.๐	๔๕.๓	๘.๘	๑.๒
ประเทศไทยไม่ควรจำกัดสินค้าฟุ่มเฟือยโดยควบคุมสินค้าจากต่างประเทศ	๑๔.๒	๓๓.๘	๒.๕	๓๓.๐	๓.๕	๑.๑
การใช้ของต่างประเทศผู้ซื้อต้องการแสดงความเห็นอกกว่าผู้อื่น	๑๑.๘	๓๓.๘	๔.๓	๔๐.๓	๘.๓	๐.๖
การล้มหลอกผู้มีศาสนาโดยรู้เท่าไม่ถึงการไม่ควรถือเป็นเรื่องเอาโทษเอาทัณฑ์	๑๔.๘	๓๘.๘	๒.๕	๓๘.๓	๔.๒	๐.๘
การแต่งงานระหว่างชาติ ศาสนาไม่เป็นสิ่งที่เสียหาย	๑๓.๕	๓๖.๔	๕.๕	๓๘.๓	๕.๕	๐.๔

๔. ทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมกับอนุรักษ์นิยมของนายทหาร

เมื่อให้การพิจารณาทัศนคติเสรีนิยมและอนุรักษ์นิยมของทหารให้เห็นเด่นชัดขึ้น จึงได้รวมคะแนนทั้งหมดปรากฏว่านายทหารได้คะแนนต่ำสุด ๕๕ สูงสุด ๑๕๐ การกระจายคะแนนอัตราส่วนร้อยละปรากฏในตาราง ๒๐

ตาราง ๒๐

การกระจายอัตราส่วนร้อยละของนายทหารตามคะแนนการวัด
ทัศนคติเป็นเสรีนิยมจำแนกตามกองทัพ

นายทหาร	ค่า	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม				รวมเปอร์เซ็นต์	ยอดรวมจำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
		๕๕-๘๓	๘๔-๑๑๔	๑๑๕-๑๓๐	๑๓๐-๑๕๐			
นายพัน	๒๑.๖	๑๘.๘	๑๗.๗	๒๗.๐	๑๓.๘	๑๐๐	๗๑๘	๒๗.๗
นายนาวา	๑.๓	๒๐.๗	๒๔.๐	๓๔.๐	๒๐.๐	๑๐๐	๑๕๐	๑๔.๑
นายนาวาอากาศ	๑๔.๐	๓๖.๘	๒๖.๘	๑๓.๕	๘.๘	๑๐๐	๑๘๓	๑๘.๒
จำนวนรวม	๒๒๐	๒๑๓	๒๑๕	๒๑๓	๒๐๑		๑๐๖๒	๑๐๐

$$\chi^2 = 80 - 91; \text{ d.f.} = 8 \quad p < 0.05$$

ข้อมูลจากตาราง ๒๐ นี้ให้เห็นว่าระหว่างนายทหารทั้งสามเหล่าทัพนายพันมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับนายนาวาและนายนาวาอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับการกระจายอัตราส่วนร้อยละของคะแนนกลุ่มทัศนคติทั้ง ๓ ด้านดังกล่าวแล้ว และปรากฏว่านายพันมีคะแนนในช่วง ๕๕ - ๑๑๔ ร้อยละ ๔๑.๕

ในช่วง ๑๑๙ - ๑๓๐ ร้อยละ ๑๗.๗ และในช่วง ๑๓๑ - ๑๕๐ ร้อยละ ๔๐.๘ ส่วนนายนาว่ามีคะแนนในช่วงเดียวกันร้อยละ ๒๒.๗, ๒๔.๐ และ ๕๔.๐ นายนาว่าอากาศร้อยละ ๔๕.๖, ๑๓.๕ และ ๒๗.๕ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง นายทหารชั้นนายพันทั้งสามเหล่านี้มีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมต่ำเล็กน้อย คือได้คะแนนอัตราส่วนร้อยละเป็นเสรีนิยมจากต่ำไปสูง ร้อยละ ๔๐.๘, ๒๐.๒ และ ๓๙.๐ ตามลำดับ แต่เมื่อแยกเป็นกองทัพแล้ว ปรากฏว่านายนาว่าของกองทัพเรือยังคงมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมมากกว่านายพันทหารบก นายนาว่าอากาศอยู่และนายนาว่าอากาศมีทัศนคติเสรีนิยมต่ำสุด จากผลของการวิจัยนี้ทำให้เห็นแนวโน้มของทัศนคติทางการเมืองของนายทหารไทยยุคปัจจุบันว่ายังคงเป็นอนุรักษนิยมสอดคล้องกับในบทที่ ๑ .และยังสอดคล้องกับความเห็นของนักวิชาการอื่นอีกหลายท่าน เช่น กมล สมวิเชียร พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทัย เป็นต้น สำหรับนายนาว่ามีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างสูงนั้นอาจเป็นเพราะกองทัพเรือในอดีตได้พัฒนารุ่งเรืองมาก่อนและถูกตัดทอนกำลังลง เช่น หมวดเรือค้ำน้ำถูกยุบเลิกเมื่อ ๑๖ ก.ค. ๒๔๕๔ ^๒ "กองทัพเรือแปรสลายกลายรูปโฉมเป็นกองทัพเหลือหน่วยทหาร ถูกยุบครองสิ่งที่สะท้อนสะท้อนหัวใจของลูกนาวีก็คือความน้อยเนื้อต่ำใจ" ^๓

นอกจากนี้แล้วกระทรวงกลาโหมยังวางแผนตัดกำลังกองทัพเรือทางอ้อมอีกเช่น ให้พรรคพวกของคณะรัฐประหาร ๒๔๙๐ มาดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพเรือ เช่น จอมพลเรือ ป.ยุทธศาสตร์โกศล เป็นผู้บัญชาการทหารเรือ พล.ร.ต.ประสงค์ พิบูลสงคราม บุตร จอมพล.ป.พิบูลสงครามเป็น

^๒ สว่าง ชันชนะภา พล.ร.ต.๗ "วิวัฒนาการเรือค้ำน้ำ" นาวีกศาสตร์ ๕๗ (พฤศจิกายน ๒๕๑๗) หน้า ๑๘๐

^๓ เปลือก ประจักษ์ (นามแฝง) "นาวีไทยยุคโรจน์หรือโลด" ประชาชาติ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๙ หน้า ๖

ผู้บังคับบัญชาการกรมนาวิกโยธินและให้หน่วยทหารบกกลางหน่วยมาใช้สถานที่เดิมแทน เช่น กรมทหารราบที่ ๒๑ ตั้งอยู่ที่ชลบุรี กรมทหารช่างที่ ๑ แทนที่กองทัพนาวิกโยธินที่ ๖ ธนบุรีนับว่าเป็นการบีบบังคับความรู้สึกของนายทหารเรืออย่างรุนแรง กองทัพเรือต้องลดสมรรถภาพลงมาก การที่ทหารเรือถูกกด เช่นนี้ตามกลไกทางจิตวิทยาของมนุษย์จะต้องมีสิ่งที่ชดเชย เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ทหารเรือมีทัศนคติทางการเมืองก้าวหน้าซึ่งจะเห็นได้จากกรณีที่พรรคประชาธิปไตยในระยะแรกของการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนิยมนส่งนายทหารเรือเข้าสมัครรับเลือกตั้งเพราะเหตุที่ไต่คะแนนเสียงจากทหารเรือสนับสนุน การเลือกตั้งนายทหารเรือยุคหลัง ๒๕ มิ.ย. ๒๔๙๔ ได้พยายามสร้างปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกองทัพเรือให้ทันสมัยมีความอดกลั้นต่อภาวะแวดล้อม มีความตั้งใจปฏิบัติงานภายในระยะเวลา ๒๐ กว่าปีจนถึงปัจจุบันกองทัพเรือได้พัฒนาไปมาก เช่นในคานากาลังรมมีกองเรือเพิ่มขึ้นอีกหลายกอง เช่น กองเรือตรวจอ่าว กองเรือปราบเรือดำน้ำ กองเรือดำน้ำ กรมผสมนาวิกโยธินและฐานทัพเรือตามชายฝั่งทะเลไทยมีกองบินทหารเรือทันสมัยกว่าเดิม ทางด้านการผลิตกองทัพเรือมีอุซอมเรือให้ชนโครลัพท์ รัฐบาลได้อนุมัติให้กองทัพเรือสร้างอุซนาคที่ใหญ่ที่ป้อมพระจุลจอมเกล้าเพื่อซ่อมทำเรือรบ เรือพาณิชย์ กรมอุทหารเรือสามารถต่อเรือรบใช้เองได้ เช่น เรือตอร์ปิโดเล็ก เรือเร็วยามฝั่ง เรือจากโยแกว และเรือใบ ทหารเรือได้ร่วมมือร่วมใจกันเสริมสร้างกองทัพเรือจนเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลภายนอก เห็นความสำคัญของอำนาจทางทะเลนี้เอง นายทหารเรือชั้นผู้ใหญ่จึงได้มีโอกาสดำรงตำแหน่งในระดับสูงทั้งทางการเมืองและระดับกระทรวงในระยะหลังเช่น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด รองเสนาธิการทหาร ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นคน ควบเหตุนี้นายทหารเรือจึงมีทัศนคติทางการเมืองที่ก้าวหน้ากว่านายทหารเหล่าอื่น

๔

สายสุรี จุติกุล "กลไกทางจิตวิทยา" คำบรรยายจิตวิทยาเบื้องต้น
 ๑ ฉบับที่ ๑ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๙

๕. อายุกับทัศนคติทางการเมืองของนายทหาร

นอกจากการสังเกตเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติของนายทหารซึ่งผ่านประสบการณ์ของกองทัพพร้อมกันมาและถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดมายังนายทหารรุ่นต่อไปแล้ว อายุของนายทหารเองก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อทัศนคติของนายทหาร ทั้งนี้ เพราะคนที่เกิดในแต่ละยุคแต่ละสมัยย่อมมีประสบการณ์ในชีวิตแตกต่างกัน

ตาราง ๒๑

การกระจายอัตราส่วนร้อยละของนายทหารชั้นนายพัน นายนาวา และ นายนาวาอากาศ ตามคะแนนการวัดทัศนคติอัตราเป็นเสรีนิยม จำแนกตามยศและ อายุ

ยศ - อายุ	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					จำนวน	ยอครวม	
	๕๕-๘๓	๘๔-๑๑๘	๑๑๙-๑๓๐	๑๓๐-๑๕๐	๑๕๑-๑๘๐		อัตรา	ส่วนร้อย
พ.อ., น.อ. พิเศษ อายุ ๕๓ ปีขึ้นไป	๔๘.๘	๑๕.๖	๑๑.๑	๑๕.๖	๑๕.๙	๑๐๐	๔๕	๔.๒
พ.อ., พ.อ. พิเศษ อายุต่ำกว่า ๕๓ ปี	๐.๐	๖.๗	๔๐.๖	๒๖.๗	๒๖.๗	๑๐๐	๑๕	๑.๔
พ.อ., น.อ. อายุ ๔๘ ปีขึ้นไป	๒๘.๓	๑๔.๖	๒๘.๐	๒๖.๒	๑.๒	๑๐๐	๘๒	๗.๗
พ.อ., น.อ. อายุต่ำกว่า ๔๘ ปี	๐.๐	๐.๐	๒๕.๓	๒๕.๓	๔๙.๔	๑๐๐	๘๓	๗.๘

ยศ - อายุ	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					ยอดรวม		
	ต่ำ	ต่ำ	สูง	จำนวน	ผู้ทรง	ส่วน	รอย	
	๕๕-๕๓	๕๔-๑๑๘	๑๑๘-๑๓๐	๑๓๐-๑๕๐	๑๕๑-๑๘๐			
พ.ท., น.ท. อายุ ๔๕ ปี ขึ้นไป	๓๐.๑	๓๓.๗	๑๘.๘	๖.๐	๑๐.๒	๑๐๐	๑๖๖	๑๕.๖
พ.ท., น.ท. อายุต่ำกว่า ๔๕ ปี	๐.๐	๘.๐	๑๘.๕	๒๘.๓	๔๒.๑	๑๐๐	๑๓๓	๑๒.๕
พ.ท., พ.ท. อายุ ๔๐ ปี ขึ้นไป	๕๗.๑	๓๑.๓	๑๕.๕	๑๒.๖	๒.๘	๑๐๐	๓๑๐	๒๘.๒
พ.ท., น.ท. อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี	๐.๐	๗.๐	๒๓.๒	๓๔.๓	๓๕.๕	๑๐๐	๒๒๘	๒๗.๑
จำนวนรวม	๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	๑๖๖๒	๑๐๐	

การถ่ายถอดประสิทธิภาพและการรับการถ่ายถอดทัศนคติต่าง ๆ จะมีอัตราแตกต่างกันระหว่างคนต่างรุ่นต่างวัยกัน Anthony Downs ตั้งสมมุติฐานว่า ข้าราชการมักจะกลายเป็นอนุรักษนิยมเมื่อมีอายุมากขึ้นและ Samuel Stouffer พบว่าอายุมีความสัมพันธ์แบบปฏิภาคกลับระหว่าง อายุ ความออกกัณฑ์ กล่าวคือ อายุยิ่งสูงขึ้น ความออกกัณฑ์ยิ่งน้อยลง อายุนายทหารไทยมีแตกต่างกันตั้งแต่อายุน้อย จนถึงอายุมากตามชั้นยศ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง การที่จะถือหลักเกณฑ์อายุเพียงอย่างเดียว

ลัทธิ ชีร์ เวคิน "ลักษณะทั่วไปของชนชั้นปกครอง" วารสารธรรมศาสตร์

อายุตงน้อย มีทัศนคติเป็นเสรีนิยม หรือ ยศมากอายุตงมากมีทัศนคติเป็นอนุรักษนิยม
ไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่าการเริ่มต้น ชั้นยศแตกต่างกันกล่าวคือ ถ้าเป็นนายพันที่มาจาก
นายสิบจะเป็นนายร้อยตรี ชั้นต้นไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี กว่าจะได้เป็นนายพันก็มีอายุไม่
ต่ำกว่า ๔๕ ปี ถ้านายพันที่มาจากนักเรียนนายร้อยหรือมหาวิทยาลัยจะเป็นร้อยตรี
ชั้นต้นอายุระหว่าง ๒๒ - ๒๕ ปี จะเป็นนายพันตรีอายุไม่เกิน ๓๖ ปี และนายทหาร
ที่ได้รับการศึกษาประเภทหลัง ส่วนมากจะได้เลื่อนยศถึง พ.อ. โดยไม่คิดชั้น ดังนั้น
การพิจารณาว่านายพันผู้ใดจะมีทัศนคติเสรีนิยมหรืออนุรักษนิยมจึงต้องใช้อายุเป็นตัวแปร
อิสระควบคู่ไปกับยศด้วย

จากข้อมูลตาราง ๒๑ ชี้ให้เห็นว่านายพันยศ พ.อ., พ.อ.พิเศษอายุ ๕๓ ปี
ขึ้นไปมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับนายพันที่มีอายุ
น้อยกว่า ๕๓ ปีลงมา กล่าวคือ นายพันอายุ ๕๓ ปีขึ้นไปมีคะแนนอัตราส่วนร้อยละ
ในขวง ๕๕ - ๑๑๘ ร้อยละ ๖๔.๕ ในขวง ๑๑๙ - ๑๓๐ ร้อยละ ๑๑.๑ และในขวง
๑๓๐ - ๑๔๐ ร้อยละ ๒๔.๕ ส่วน พ.อ.อายุต่ำกว่ามีคะแนนในขวงเกี่ยวกับร้อยละ
๖.๗, ๔๐.๐ และ ๕๓.๔

นายพันยศ พ.อ., น.อ. อายุ ๔๕ ปีขึ้นไปมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยม
ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับ พ.อ., น.อ. อายุต่ำกว่า ๔๓ ปีลงมา พ.อ., น.อ.
อายุ ๔๕ ปีขึ้นไปมีคะแนนจากค่าไปหาสูงทำนองเดียวกับ พ.อ.พิเศษ คือร้อยละ ๔๓.๘
๒๔.๐ และ ๒๗.๔ ส่วนนายทหารที่อายุต่ำกว่า ๔๓ ปีลงมา มีคะแนนร้อยละ ๐.๐,
๒๕.๓ และ ๗๔.๗

ทัศนคติทางการเมืองของนายพันยศ พ.ท. น.ท. พ.ต. น.ต. ยังคงมี
แนวโน้มเหมือนกัน คือ พ.ท., น.ท. อายุ ๔๕ ปีขึ้นไป มีคะแนนจากค่าไปสูง ร้อยละ
๖๓.๘, ๑๙.๘ และ ๑๖.๒ พ.ท. น.ท. อายุต่ำกว่า ๔๕ ปีลงมา มีคะแนนร้อยละ
๘.๐, ๑๙.๕ และ ๗๑.๔

สำหรับ พ.ต.น.ต.อายุมากกว่า ๔๐ ปี มีคะแนนจากต่ำไปสูงร้อยละ ๘๘.๔, ๑๕.๕ และ ๑๕.๕ พ.ต. น.ต.อายุน้อยกว่า ๔๐ ปีลงมา มีคะแนนจากต่ำไปสูงร้อยละ ๗.๐, ๒๓.๒ และ ๖๘.๘

โดยสรุปจากการวิจัยพบว่าอายุของนายทหารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง และเป็นปฏิภาคกลับกัน กล่าวคือนายพันที่มีอายุมากกว่าที่กำหนดชั้นยศคือ ๕๓, ๔๘, ๔๕ และ ๔๐ จะมีทัศนคติเสรีนิยมต่ำหรืออนุรักษนิยมและจะต่ำมากตามลำดับอายุและยศ คืออายุมาก ยศมากมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ ยิ่งอายุมากแต่ยศน้อยก็มีทัศนคติเสรีนิยมต่ำมากขึ้นตามลำดับ

เมื่อพิจารณาทางด้านเสรีนิยมสูงยิ่งมีความสัมพันธ์กับอายุมากขึ้นกล่าวคือนายพันที่มีอายุน้อยมากตามเกณฑ์ มีทัศนคติเสรีนิยมสูง และจะสูงมากขึ้นตามลำดับ เมื่อมีอายุน้อย ยศน้อย ดังนั้นจึงเป็นการถูกต้องตามสมมุติฐานข้อ ๑

๖. การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง

นอกจากทัศนคติเสรีนิยมกับอนุรักษนิยมมีความสัมพันธ์กับอายุแล้ว การศึกษาก็ยังเป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติของนายทหาร นอกจากนายทหารจะได้เล่าเรียนจากโรงเรียนสามัญอย่างเดียวกันกับคนอื่นทั่ว ๆ ไปแล้วนายทหารยังได้รับการศึกษาจากโรงเรียนทหารหลายระดับตั้งแต่ระดับต่ำสุดคือ โรงเรียนพลทหาร จนถึงสูงสุดคือวิทยาลัยการทหาร ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของพลเรือนหรือเทียบเท่า การศึกษาโรงเรียนทหารระดับต้น และการศึกษาของโรงเรียนนายทหาร ตัวเลขจากตาราง ๒๒ ชี้ให้เห็นว่านายทหารที่สำเร็จการศึกษา ม.ศ. ๓ และต่ำกว่ากับ ม.ศ. ๔ แต่ไม่เกินอนุปริญญาในประเทศมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับนายทหารที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าอนุปริญญาแต่ไม่เกินปริญญาโทในประเทศกับสูงกว่าอนุปริญญาแต่ไม่เกินปริญญาโทในต่างประเทศกล่าวคือนายพันที่สำเร็จ ม.ศ. ๓ และต่ำกว่ามีคะแนนความเป็นเสรีนิยมในช่วง ๕๕ - ๑๑๘ ร้อยละ ๕๕.๓ ในช่วง

๑๑๘ - ๑๓๐ ร้อยละ ๒๒.๘ และในช่วง ๑๓๑ - ๑๕๐ ร้อยละ ๒๒.๑ ในทำนองเดียวกัน นายพันที่สำเร็จการศึกษา ม.ศ. ๔ แต่ไม่เกินอนุปริญญาในประเทศมีคะแนนจากค่าไปสูง ร้อยละ ๒๓.๖, ๑๓.๐ และ ๒๓.๔ นายพันที่มีวุฒิปริญญาแต่ไม่เกินปริญญาโทในประเทศ มีคะแนนจากค่าไปสูงร้อยละ ๒๒.๓, ๒๖.๖ และ ๕๑.๑ ส่วนนายพันที่มีคุณวุฒิส่งกว่าอนุปริญญาแต่ไม่เกินปริญญาโทต่างประเทศ มีคะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยมสูงมาก คือได้คะแนนจากค่าไปสูงร้อยละ ๓.๖, ๔.๕ และ ๕๑.๘

ตาราง ๒๖

การกระจายอัตราส่วนรอยของนายทหารตามคะแนนการวัดทัศนคติ
อัตราเป็นเสรีนิยม จำแนกตามการศึกษาสูงสุดในและต่างประเทศ
ที่ใช้โรงเรียนทหาร

การศึกษา	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					รวม	ยอมรวม	อัตรา ส่วนรอย
	๕๕-๕๓	๕๔-๑๑๘	๑๑๘-๑๓๐	๑๓๑-๑๔๐	๑๔๑-๑๕๐			
ม.ศ.๓ และค่า กว่าในประเทศ	๓๕.๓	๒๐.๐	๒๒.๘	๑๔.๑	๘.๐	๑๐๐	๓๑๒	๒๘.๔
ม.ศ.๔แต่ไม่ เกินอนุปริญญา ในประเทศ	๔๑.๑	๒๒.๕	๑๓.๐	๑๔.๓	๘.๑	๑๐๐	๒๓๑	๒๑.๗
สูงกว่าอนุปริญญา แต่ไม่เกินปริญญา โทในประเทศ	๒.๐	๒๐.๓	๒๖.๖	๒๘.๘	๒๑.๓	๑๐๐	๔๐๘	๓๘.๕
สูงกว่าอนุปริญญา แต่ไม่เกินปริญญา โทต่างประเทศ	-	๓.๖	๔.๕	๑๘.๑	๗๒.๗	๑๐๐	๑๑๐	๑๐.๓
ปริญญาเอกใน และต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-
จำนวนรวม	๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	๑๐๖๒	๑๐๐	

$$\chi^2 = 627.2 ; \text{d.f.} = 12 \text{ p} < 0.05$$

ตามลำดับ เพื่อให้การวิจัยมีความแน่นอนมากยิ่งขึ้นจึงได้จำแนกการวิจัย
ออกเป็นกองทัพตามตาราง ๒๓

ตาราง ๒๓

การกระจายอัตราส่วนร่อยของนายทหารตามคะแนนการวัดทัศนคติอัตรา
เป็นเสรีนิยม จำแนกตามการศึกษาสูงสุดในและต่างประเทศที่มีโรงเรียนทหาร

สำเร็จการศึกษา สูงสุดในและต่างประเทศที่มี โรงเรียนทหาร	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					ยกกรวม อัตรา ส่วนร่อย		
	ค่า	สูง	จำนวน	ค่า	สูง			
ม. ศ.๓และต่ำกว่า								
นายพัน	๔๔.๑	๙.๐	๒๓.๙	๑๘.๕	๔.๕	๑๐๐	๒๒๒	๒๐.๙
นายนาวา	-	๔๖.๐	๓๑.๔	๒๕.๗	๒.๙	๑๐๐	๓๕	๓.๓
นายนาวาอากาศ ม. ศ.๔แต่ไม่เกิน								
อนุปริญญาในประเทศ	๒๗.๓	๕๔.๕	๑๒.๗	๕.๕	-	๑๐๐	๕๕	๕.๒
นายพัน	๔๓.๕	๑๗.๐	๑๓.๕	๑๕.๕	๑๐.๕	๑๐๐	๒๐๐	๑๘.๘
นายนาวา	๑๘.๒	๗๒.๗	๙.๑	-	-	๑๐๐	๑๑	๑.๐
นายนาวาอากาศ สูงกว่าอนุปริญญาแต่ ไม่เกินปริญญาโทใน ประเทศ								
นายพัน	๓๐.๐	๕๐.๐	๑๐.๐	๑๐.๐	-	๑๐๐	๒๐	๑.๙
นายพัน	๓.๕	๒๒.๔	๑๙.๗	๒๖.๗	๒๗.๗	๑๐๐	๒๒๘	๒๑.๕
นายนาวา	-	๔.๔	๒๕.๖	๓๙.๑	๓๑.๕	๑๐๐	๙๒	๘.

ตาราง ๒๓ (ต่อ)

สำเร็จการศึกษา สูงสุดในและต่าง ประเทศที่มีชื่อ โรงเรียนทหาร	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					ยอดรวม	
	๕๕-๕๓	๕๔-๑๑๘	๑๑๘-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	๑๕๑-๑๘๐	สูง	อัตรา จำนวน ส่วนร้อย
นายนาวาอากาศสงกว่า อนุปริญญาแต่ไม่เกิน ปริญญาโทต่างประเทศ	-	๓๒.๖	๔๓.๘	๒๑.๓	๒.๓	๑๐๐	๘๘ ๘.๘
นายพัน	-	๑.๕	๙.๓	๘.๙	๘๒.๖	๑๐๐	๖๘ ๖.๕
นายนาวา	-	-	-	๘๓.๓	๑๖.๗	๑๐๐	๑๒ ๑.๑
นายนาวาอากาศ	-	-	-	๖.๘	๘๓.๑	๑๐๐	๒๘ ๒.๗
จำนวนรวม	๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	๑๐๖๒	๑๐๐

จากตัวเลขตามตาราง ๒๓ เป็นการกระจายอัตราส่วนร้อยละตามคะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยมของทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศชี้ให้เห็นแนวโน้มทัศนคติความเป็นเสรีนิยมเหมือนเคมิกลาวคือ นายทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพที่ได้รับการศึกษาค่ากว่าอนุปริญญาลงมามีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ ส่วนนายทหารที่ได้รับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างสูงและสูงมากขึ้นเมื่อนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ

สถาบันการศึกษาหลักที่เป็นพื้นฐานของกองทัพคือโรงเรียนนายสิบและโรงเรียนนายร้อย ระดับการศึกษาของทหารเทียบได้ในระดับต่ำกว่าอนุปริญญาคือโรงเรียนนายสิบและโรงเรียนนายร้อยสำรอง ระดับปริญญาขึ้นไปได้แก่โรงเรียน

นายร้อย โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ ข้อมูลจากตาราง ๒๔
ชี้ให้เห็นว่านายพันที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายสิบ โรงเรียนจ่าทหารเรือ
และโรงเรียนจ่าอากาศ มีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบ
เทียบกับนายพันที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยสำรองซึ่งได้รับการศึกษา
น้อยเช่นกัน แต่กลับมีทัศนคติเสรีนิยมสูงมาก กล่าวคือ นายทหารที่สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายสิบได้คะแนนอัตราเสรีนิยมในช่วง ๕๕ - ๑๑๘ ร้อยละ ๕๘.๕
ในช่วง ๑๑๙ - ๑๓๐ ร้อยละ ๒๓.๒ และในช่วง ๑๓๑ - ๑๕๐ ร้อยละ ๒๑.๔
ส่วนนายทหารจากโรงเรียนนายร้อยสำรองได้คะแนนในช่วงเดียวกันจากต่ำไปสูง
ร้อยละ ๓.๖, ๑๐.๗ และ ๔๕.๗ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนายทหาร
เหล่านี้

ตาราง ๒๔

การกระจายอัตราส่วนร้อยของนายทหารตามคะแนนการวัดทัศนคติอัตรา
เป็นเสรีนิยม จำแนกตามการศึกษาในและต่างประเทศจากโรงเรียนทหาร

สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนทหารใน และต่างประเทศ	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					ยอดรวม	
	ต่ำ .๕๕-๘๓	๘๔-๑๑๘	๑๑๙-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	สูง ๑๕๐-๑๗๕	จำนวน	ส่วนร้อย
ร.ร. นายสิบทหารบก							
ร.ร. จ่าทหารเรือ							
ร.ร. จ่าอากาศ	๓๒.๒	๒๒.๓	๒๓.๒	๑๕.๐	๖.๔	๑๐๐	๒๒๐ ๒๐.๗
ร.ร. นายร้อยสำรอง	๑.๒	๒.๔	๑๐.๗	๓๒.๑	๕๓.๖	๑๐๐	๘๔ ๗.๘
ร.ร. นายร้อย							
ร.ร. นายเรือ							
ร.ร. นายเรืออากาศ	๑๗.๖	๑๔.๒	๒๖.๘	๓๒.๘	๘.๕	๑๐๐	๒๙๕ ๒๗.๘
ร.ร. นายร้อยต่างประเทศ							
ร.ร. นายเรือ							
ร.ร. นายเรืออากาศ	-	-	๒.๐	๑๘.๖	๗๘.๔	๑๐๐	๕๑ ๔.๘
ไม่ผ่าน ร.ร. ทหาร	๒๑.๑	๒๖.๒	๑๘.๒	๑๒.๘	๒๑.๖	๑๐๐	๔๑๒ ๓๘.๘
จำนวนรวม	๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	๑๐๖๒	๑๐๐

$$\chi^2 = 318.5 ; \text{d.f.} = 16 \quad p < 0.05$$

และรับจากบุคคลที่สำเร็จการศึกษาในมัธยมปีที่ ๘ หรือเทียบเท่า หรือคัดเลือกมาจากทหารที่สำเร็จการศึกษาจาก รร. นายสิบ รร. จาทหารเรือและ รร. จาอากาศแล้ว ศึกษาใน หลักสูตรนายร้อยสำรองอีก ๑ ปี เมื่อสำเร็จออกมาได้รับการแต่งตั้งยศ เป็นว่าที่ ร.ต. เช่นเดียวกับนักเรียนนายร้อย รัฐบาลทหารในกองทัพบก ยามฉุกเฉิน หรือรับควนเพียง ๑ ปี จึงปลดออกจากประจำการแต่ต่อมาปรากฏว่าไม่มีการปลดคงให้รับราชการในกองทัพบกต่อไป นายทหารที่มาจากนักเรียนนายร้อยสำรอง ถูกจำกัดสิทธิหลายอย่าง เช่น ต้องรับราชการเป็นนายทหารหลัก ๖ ปี ก่อนจึงจะเลื่อนยศ และเงินเดือนได้ ตำแหน่งสำคัญ ๆ ไม่มีโอกาสได้เป็นดังปรากฏว่ามีนายพลเพียง ๑ คน เท่านั้นที่มาจากนักเรียนนายร้อยสำรอง และก็ถูกย้ายไม่มีตำแหน่งแล้ว นายทหารดังกล่าวแล้วยังไม่สามารถเข้าสังคมกับนายทหารอื่นได้ตามสมควร แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยสำรองได้สร้างวีรกรรมทางการยุทธ์ให้แก่กองทัพบกมากมายในสมรภูมิในและต่างประเทศ แต่การเลื่อนตำแหน่งและยศไม่ค่อยมีโอกาส ด้วยเหตุนี้เองน่าจะเป็นเหตุให้นายทหารกลุ่มนี้มีทัศนคติเสรีนิยมสูงมาก

สำหรับนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ มีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างสูงและสูงมาก เมื่อนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยต่างประเทศ กล่าวคือ นายทหารที่สำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยในประเทศได้คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยมในช่วง ๕๕ - ๑๑๘ ร้อยละ ๓๑.๘ ในช่วง ๑๑๘ - ๑๓๐ ร้อยละ ๒๖.๘ และในช่วงร้อยละ ๔๑.๘ ส่วนนักเรียนนายร้อย นายเรือและนายเรือ-อากาศต่างประเทศ ได้คะแนนในช่วงเดียวกันจากต่ำไปสูงร้อยละ ๐.๐, ๒.๐ และ ๕๘.๐

เมื่อจำแนกนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของแต่ละเหล่าทัพออกแล้วแนวโน้มของทัศนคติอัตราความเป็นเสรีนิยมยังคงเหมือนเดิมคือ นายทหารที่ได้รับการศึกษามากกว่าระดับอุดมศึกษามีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ ระดับ

ผู้คุมศึกษามีทัศนคติเสรีนิยมสูงและสูงมากขึ้นเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทหาร
 ทางประเทศยกเว้นนายทหารที่สำเร็จจากโรงเรียนจำทหารเรือโรงเรียนนายร้อย
 สำรองและโรงเรียนนายเรือกลับมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมค่อนข้างสูง คือมี
 คะแนนจากค่าไปสูงร้อยละ ๒๔.๘ ๒๓.๘, ๔๗.๔, ๓.๖, ๑๐.๗, ๘๓.๗ และ
 ๗.๕, ๒๕.๔, ๖๗.๑ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวแล้วเกี่ยวกับ
 ทหารเรือและนักเรียนนายร้อยสำรอง นอกจากนี้แล้วยังมีกลุ่มนายทหารอีกกลุ่มหนึ่ง
 คือ นายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย และโรงเรียนนายเรือ
 อากาศ ซึ่งเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาล้อมมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ โดย
 เฉพาะจากโรงเรียนนายเรืออากาศคือ ทหารบกได้คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม
 จากค่าไปสูงร้อยละ ๔๓.๓ ๒๑.๗ ๓๕.๐ ทหารอากาศร้อยละ ๒๕.๒ ๔๗.๘ และ
 ๒๒.๘ ส่วนทหารเรือนั้นมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างสูงคือได้คะแนนอัตราความเป็น
 เสรีนิยมจากค่าไปสูง ร้อยละ ๗.๕ ๒๕.๔ และ ๖๗.๑ จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ
 นายทหารที่สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนนายเรือและนายเรืออากาศที่มีแนวโน้ม
 สอดคล้องกับการวิจัยทัศนคติเสรีนิยม - อนุรักษ์นิยม นักเรียนนายเรืออากาศกับ
 นักเรียนนายเรือของจีน วิชาตะกัลส ซึ่งพบว่านักเรียนทหารมีทัศนคติเสรีนิยมต่ำ
 กว่านักศึกษามหาวิทยาลัยและจะต่ำมากขึ้นตามลำดับชั้นเมื่อศึกษาสูงขึ้น โดยเฉพาะ
 นักเรียนนายเรืออากาศมีทัศนคติเสรีนิยมต่ำสุด นักเรียนนายเรือมีทัศนคติเสรีนิยม
 มากกว่าอนุรักษ์นิยม ^๖

๖

Vibhatakarase, Jin "The Military in Politics : A
 study of Military deaduship in Thailand "Unpublished Ph.D.
 Thesis, University of Oregon, 1962 pp. 199 - 200.

ตาราง ๒๕

การกระจายอัตราส่วนร่อยของนายทหาร ตามคะแนนการวัดทัศนคติเป็น
เสรีนิยม จำแนกตามการศึกษาที่สำเร็จในและต่างประเทศจากโรงเรียนทหาร

สำเร็จการศึกษา จาก รร. ทหารใน และต่างประเทศ	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					สูง รวม	ยอดรวม อัตรา ส่วนร่อย	
	๕๕-๘๓	๘๔-๑๘๘	๑๑๙-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๖	๑๕๗-๑๘๐			จำนวน
รร. นายสิบทหารบก	๔๔.๔	๘.๖	๒๗.๘	๑๕.๒	๔.๐	๑๐๐	๑๕๑	๑๔.๒
รร. จาทหารเรือ	-	๒๓.๙	๒๓.๗	๒๘.๙	๑๘.๕	๑๐๐	๓๘	๓.๖
รร. จาอากาศ	๑๙.๔	๘๐.๖	-	-	-	๑๐๐	๓๐	๓.๐
รร. นายร่อยสำรอง ทหารบก	๑.๒	๒.๔	๑๐.๗	๓๒.๑	๕๓.๖	๑๐๐	๘๔	๗.๙
รร. นายร่อย	๒๘.๙	๑๔.๔	๒๑.๗	๒๗.๗	๗.๓	๑๐๐	๑๘๐	๑๖.๙
รร. นายเรือ	-	๗.๕	๒๕.๔	๕๖.๗	๑๖.๔	๑๐๐	๖๗	๖.๓
รร. นายเรืออากาศ	๒.๒	๒๓.๐	๔๗.๙	๒๐.๐	๒.๙	๑๐๐	๔๘	๔.๕
รร. นายร่อยต่าง ประเทศ	-	-	๔.๘	๑๙.๐	๗๖.๒	๑๐๐	๒๑	๒.๐
รร. นายเรือ ต่างประเทศ	-	-	-	๑๘.๘	๘๑.๒	๑๐๐	๑๖	๑.๕
รร. นายเรืออากาศ ต่างประเทศ	-	-	-	๒๑.๔	๗๘.๖	๑๐๐	๑๔	๑.๓
ไม่นาน รร. ทหาร								
นายพัน	๒๗.๙	๒๒.๕	๑๓.๙	๑๓.๖	๒๒.๑	๑๐๐	๒๕๘	๒๔.๓
นายนาวา	๔.๔	๒๒.๖	๒๑.๗	๑๓.๐	๒๘.๓	๑๐๐	๔๖	๔.๓
นายนาวาอากาศ	๑๒.๑	๓๒.๔	๒๖.๘	๑๑.๑	๑๗.๖	๑๐๐	๑.๘	๑๐.๒
จำนวนรวม	๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓		๑๐๖๒	๑๐๐

ตาราง ๒๖

การกระจายอัตราส่วนรอยของนายทหารตามคะแนนการวัดทัศนคติเป็น
เสรีนิยม จำแนกตามความสำเร็จการศึกษาจาก รร.นายทหารระดับต้น

สำเร็จการศึกษา	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					รวม	ยอดรวม	อัตราส่วน
รร.นายทหาร ระดับต้น	๕๕-๕๓	๕๔-๑๑๘	๑๑๙-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	๑๕๐-๑๘๐	จำนวน	รอย	
รร.นายทหารชั้น นายร้อย								
รร.นายทหาร เรือชั้นต้น	๑๐.๐	-	๒๐.๐	๕๐.๐	๒๐.๐	๑๐๐	๒๐	๑.๘
รร.นายทหารชั้นนายพัน								
รร.นายทหาร ชั้นผู้บังคับฝูง	๒๖.๓	๒๔.๔	๒๒.๘	๑๗.๘	๘.๖	๑๐๐	๖๔๐	๖๐.๓
รร.นายทหารเรือ								
อาวุโส	-	๕๐.๐	๓๓.๓	๕.๖	๑๑.๑	๑๐๐	๑๘	๑.๗
รร.นายทหารชั้น นายพันต่างประเทศ	๔.๓		๒.๒	๑๘.๖	๗๓.๘	๑๐๐	๔๖	๔.๓
รร.นายทหารชั้นนายพัน								
รร.นายทหารต่าง ประเทศ	๖.๔	๘.๑	๑๒.๗	๒๓.๖	๔๘.๒	๑๐๐	๑๑๐	๑๐.๘
ไม่ผาน รร.นาย ทหารระดับต้น	๑๕.๘	๑๐.๕	๑๘.๓	๒๕.๘	๓๓.๓	๑๐๐	๒๒๘	๒๑.๕
จำนวนรวม	๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	๑๐๖๒	๑๐๐	

การศึกษา รร.นายทหารระดับต้น หมายถึงโรงเรียนเพิ่มวิชาให้แก่นายทหารตามเหล่าและชั้นยศ เพื่อให้ นายทหารมีความเข้าใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ โรงเรียนดังกล่าวจะบรรจุวิชาอื่น ๆ อีกตามสมควร เช่นโรงเรียนนายทหารชั้นนายร้อยของทหารราบก็ให้การศึกษาแก่นายทหาร เหล่าราบระดับผู้บังคับกองร้อยในเหล่าของตน ส่วนมากอายุยังน้อยและเป็นนายทหารที่มาจากระดับมหาวิทยาลัย ชั้นนายพันก็ศึกษาระดับผู้บังคับกองพัน การรับนายทหารเข้าศึกษาไม่จำกัดว่าจะ เป็นนายทหารที่สำเร็จการศึกษามาจาก ๓ สถาบันการศึกษาใด แต่เป็นหน้าที่ของกองทัพ จะต้องให้การศึกษาทุกนาย นายทหารบางนายอาจจะมาจากนายสิบอายุมาก ก็ต้องเข้าศึกษาตามวาระแต่อย่างไรก็ตาม ทัศนคติทางการ เมืองเสรีนิยมของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาใน รร.นายทหารชั้นนายร้อย ยังคงมีทัศนคติเสรีนิยมสูง เมื่อเปรียบเทียบกับนายทหารสำเร็จการศึกษาจาก รร.นายทหารชั้นนายพัน ซึ่งมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ รวมทั้งนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจาก รร.นายทหารเรืออาวุโสด้วย มีทัศนคติเสรีนิยมต่ำเช่นกัน กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษาจาก รร.นายทหารชั้นนายร้อยได้คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยมในช่วง ๕๕ - ๑๑๘ ร้อยละ ๑๐ ในช่วง ๑๑๘ - ๑๓๐ ร้อยละ ๒๐.๐ และในช่วง ๑๓๑ - ๑๘๐ ร้อยละ ๓๐.๐ รร.นายทหารชั้นนายพันมีคะแนนในช่วงเดียวกันจากค่าไปสูงร้อยละ ๕๐.๗, ๒๒.๘ และ ๑๖.๕ รร.นายทหารเรืออาวุโสร้อยละ ๕๐.๐, ๓๓.๓ และ ๑๖.๗ สำหรับนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจาก รร.นายทหารชั้นนายพันต่างประเทศมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างสูง มีคะแนนจากค่าไปสูงร้อยละ ๘.๓ , ๒.๖ และ ๘๓.๕

นายทหารที่ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ของกองทัพส่วนมากสำเร็จการศึกษาจาก รร.นายทหารระดับสูง โรงเรียนนี้ได้ให้การศึกษากว้างขวางกว่าโรงเรียนทหารระดับต้น เช่นมีวิชาทางการ เมือง เศรษฐกิจและสังคม นายทหารที่สำเร็จการศึกษาจะมีทัศนคติเสรีนิยมสูงขึ้น

ตาราง ๒๗

การกระจายอัตราส่วนร้อยละของนายทหารตามคะแนนการวัดทัศนคติเป็นเสรีนิยม จำแนกตามความสำเร็จการศึกษาจาก รร.นายทหารระดับสูงของกองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศ

สำเร็จการศึกษาจาก	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					ยอดรวม			
รร.นายทหาร	ค่า	สูง	รวม	จำนวน	อัตราส่วน	ร้อยละ			
ระดับสูง		๕๕-๘๓	๘๔-๑๑๘	๑๑๙-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	๑๕๐-๑๘๐			

รร. เสนาธิการในประเทศ

รร. เสนาธิการ									
ทหารบก	๒๒.๘	๑๗.๐	๑๕.๖	๒๒.๘	๒๑.๘	๑๐๐	๒๒๔	๒๑.๑	
รร. เสนาธิการ									
ทหารเรือ	—	๕.๗	๒๕.๗	๔๗.๒	๒๑.๔	๑๐๐	๗๐	๖.๖	
รร. เสนาธิการ									
ทหารอากาศ	—	๑๖.๘	๓๓.๗	๓๕.๘	๑๓.๗	๑๐๐	๘๕	๘.๐	

วิทยาลัยการทหารในประเทศ

วิทยาลัยการ								
ทัพบก	๑๕.๒	๑๘.๒	๑๒.๑	๒๔.๒	๓๐.๓	๑๐๐	๓๓	๓.๑
วิทยาลัยการ								
ทัพเรือ	—	—	๑๕.๐	๔๐.๐	๔๕.๐	๑๐๐	๒๐	๑.๘

รร. เสนาธิการต่างประเทศ

รร. เสนาธิการ								
ทหารบก	—	—	—	๒๒.๒	๗๖.๘	๑๐๐	๘	๐.๘
รร. เสนาธิการ								
ทหารเรือ	—	—	—	๒๕.๐	๗๕.๐	๑๐๐	๔	๐.๔

ตาราง ๒๗ (ต่อ)

สำเร็จการศึกษาจาก	<u>คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม</u>					<u>ยอดรวม</u>	
ร. นายทหาร	ต่ำ			สูง	รวม	จำนวน	อัตราส่วน
ระดับสูง	๕๕-๕๓	๕๔-๑๑๘	๑๑๘-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	๑๕๐-๑๘๐		ร้อยละ
ร. เสนาธิการ							
ทหารอากาศ	-	-	-	๒๐.๐	๘๐.๐	๑๐๐	๕ ๐.๕
<u>ไม่วานการศึกษา</u>							
<u>นายทหารระดับสูง</u>							
นายพันทหารบก	๓๕.๓	๑๗.๗	๑๘.๒	๑๒.๒	๑๕.๖	๑๐๐	๓๘๕ ๓๖.๒
นายนาวา	-	๓.๘	๔๘.๑	๓๐.๕	๒๒.๐	๑๐๐	๕๘ ๕.๖
นายนาวาอากาศ	๑๕.๖	๔๘.๑	๑๘.๑	๗.๘	๑๘.๘	๑๐๐	๑๓๕ ๑๒.๗
จำนวนรวม	๒๑๓.	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓		๑๐๖๒ ๑๐๐

ข้อมูลจากตาราง ๒๗ ชี้ให้เห็นว่านายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน เสนาธิการ วิทยาลัยการทหารมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมค่อนข้างสูง โดยเฉพาะ ผู้ที่สำเร็จจากโรงเรียนเสนาธิการทหารต่างประเทศมีทัศนคติเสรีนิยมสูงมาก ปรากฏว่าได้คะแนนในช่อง ๑๓๑ - ๑๕๐ ร้อยละ ๑๐๐

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมมีความสัมพันธ์กับการศึกษา กล่าวคือ นายพันที่ใ้รับการศึกษาน้อยมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ ส่วนนายพันที่ใ้รับการศึกษามากมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างสูง และนายทหารจะมีทัศนคติเสรีนิยมสูงมาก เมื่อสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ถูกต้องตามสมมติฐานข้อ ๒ และ ๓

๗. อาชีพของบิดากับทัศนคติทางการเมือง

ตัวแปรอิสระที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง นอกจากการศึกษาของนายทหารแล้ว คืออาชีพของบิดา ทั้งนี้เพราะเหตุว่า การรับราชการทหารตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบันยังถือสายเลือดจากบิดา เปิดโอกาสให้บุตรหลานเข้ารับราชการทหารได้สิทธิพิเศษมากกว่าบุคคลธรรมดา นอกจากนี้แล้ว การดำเนินอาชีพของสังคมไทย อาชีพของบิดามีอิทธิพลต่อบุตรมากพอสมควร เช่นบิดาเป็นนายทหารมีบ้านพักอยู่ในหน่วยทหาร ความรู้สึกความผูกพันใกล้ชิดทหารอาจจะก่อให้เกิดความชอบชีวิตทหาร จากการวิจัยของ ลิขิต ชีร์เวคิน พบว่าอาชีพของบิดาของผู้นำที่เป็นข้าราชการภาคกลาง ๕๒.๖ เปอร์เซ็นต์ ภาคอื่น ๆ ๓๓.๓ เปอร์เซ็นต์ ในพม่าปี ๑๙๒๒ ข้าราชการชั้นสูงและชั้นกลางที่บิดามีอาชีพเป็นข้าราชการมี ๕๑ เปอร์เซ็นต์ และสูงกว่า ๓๖ เปอร์เซ็นต์เล็กน้อยมีผู้นำอาชีพเป็นข้าราชการ ๗

ตาราง ๒๘

การกระจายอัตราส่วนร้อยละของนายทหารตามคะแนนการวัดทัศนคติอัตรา เป็น เสรีนิยม

จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	<u>คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม</u>					<u>ยอดรวม</u>	
	ค่า	สูง	รวม	จำนวน	อัตราส่วน	ร้อยละ	
		๕๕-๘๓	๘๔-๑๑๘	๑๑๙-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	๑๕๑-๑๘๐	
ข้าราชการ							
ทหาร	๒๘.๐	๒๒.๗	๒๑.๐	๑๗.๘	๑๐.๕	๑๐๐	๒๘.๖ ๒๖.๘
ข้าราชการพลเรือน	๓๘.๒	๒๓.๖	๑๕.๒	๑๘.๕	๕.๖	๑๐๐	๒๕.๘ ๒๘.๘
เกษตรกร	๑๑.๒	๑๖.๗	๒๖.๕	๒๖.๐	๑๘.๕	๑๐๐	๒๑.๕ ๒๐.๒
พ่อค้า	๓.๘	๑๒.๖	๒๑.๘	๒๑.๘	๓๘.๘	๑๐๐	๑๘.๓ ๑๗.๒
รับจ้าง	๒.๕	๑๓.๘	๑๖.๐	๒๑.๐	๔๗.๑	๑๐๐	๑๑.๘ ๑๑.๒
จำนวนรวม๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	-	๑๐๖๒	๑๐๐

$\chi^2 = 225.9 ; d.f. = 16 \quad p < 0.05$

ตัวเลขจากตาราง ๒๔ ซึ่งให้เห็นว่านายทหารที่มีบิกาคือข้าราชการทหาร ข้าราชการพลเรือนมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับนายทหารที่มีบิกา เป็นเกษตรกร พอค้าและรับจ้าง นายทหารที่มีบิกาเป็นทหารไค้คะแนนในช่อง ๕๕-๑๑๘ ร้อยละ ๕๐.๗ ในช่อง ๑๑๙ - ๑๓๐ ร้อยละ ๒๑.๑ และในช่อง ๑๓๑ - ๑๕๐ ร้อยละ ๒๘.๓ บิกาเป็นข้าราชการพลเรือนมีคะแนนในช่องเดียวกันร้อยละ ๖๑.๘ ๑๕.๒ และ ๒๔.๑ ส่วนนายทหารที่มีบิกาเป็นเกษตรกร พอค้ารับจ้างมีคะแนนอัตรา เสรีนิยมจากต่ำไปสูงร้อยละ ๒๗.๙, ๒๖.๕, ๔๕.๕, ๑๖.๘, ๒๑.๘, ๖๑.๘ และ ๑๕.๙ ๑๖.๐ ๖๘.๑ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุตรข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนต้องอยู่ในกรอบระเบียบวินัยตามบิกา การจะประพฤติปฏิบัติตามวิถีชีวิตประจำวันเป็นไปตามแบบแผน ขนบธรรมเนียมตรงข้ามกับบุตร เกษตรกร พอค้า และรับจ้าง ย่อมจะมีเสรีในการจะทำอะไร ใ้ตามความคิดของตนมากกว่าบุตรข้าราชการทหารและพลเรือน

เพื่อให้การวิจัยมีความแน่นอนมากยิ่งขึ้น ได้จำแนกอาชีพของบิกาของ นายทหารตามเหล่าทัพ คือทหารบก ทหารเรือและทหารอากาศ ข้อมูลจากตาราง ๒๗ ยังชี้ให้เห็นว่า นายพันและนายนาวาอากาศ ที่มีบิกาเป็นข้าราชการทหาร และ ข้าราชการพลเรือนยังมีทัศนคติเสรีนิยมอยู่ในระดับต่ำกับที่มีบิกาเป็นอาชีพอย่างอื่นมี ทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างสูง เหมือนเคิม แต่นายนาวาของกองทัพเรือกลับมีทัศนคติ เสรีนิยมค่อนข้างสูงไม่ว่าบิกาจะมีอาชีพทหารหรืออย่างอื่น

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยสรุปให้เห็นว่าทัศนคติเสรีนิยมของนายทหารไทย มีความสัมพันธ์กับอาชีพของบิกา กล่าวคือ นายทหารที่มีบิกาเป็นข้าราชการทหาร และ พลเรือนมีทัศนคติเสรีนิยมต่ำกว่านายทหารที่มีบิกาเป็นเกษตรกร พอค้าและรับจ้าง ถูกต้องตามสมมติฐานข้อ ๔

การกระจายอัตราส่วนร้อยละของนายทหารตามคะแนนการวัดทัศนคติอัตราเป็น เสรีนิยม
 จำแนกตามยศ อาชีพของบิดาและกองทัพ

อาชีพของบิดา	<u>คะแนนความเป็นเสรีนิยม</u>					<u>ยอดรวม</u>	
	ต่ำ				สูง	รวม	จำนวน อัตราส่วน ร้อย
	๕๕-๕๓	๕๔-๑๑๘	๑๑๘-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	๑๕๑-๑๘๐		
<u>นายพัน</u>							
ข้าราชการทหาร	๔๒.๖	๘.๖	๒๑.๗	๑๘.๕	๗.๒	๑๐๐	๑๘๔ ๑๗.๓
ข้าราชการพลเรือน	๔๘.๔	๑๖.๓	๑๓.๕	๑๖.๓	๕.๕	๑๐๐	๑๗๕ ๑๖.๘
เกษตรกร	๑๖.๔	๑๘.๕	๒๑.๓	๒๕.๓	๑๘.๕	๑๐๐	๑๖๖ ๑๓.๗
พ่อค้า	๕.๗	๑๒.๓	๑๘.๐	๑๘.๗	๔๕.๓	๑๐๐	๑๒๒ ๑๑.๕
รับจ้าง	๓.๔	๗.๘	๑๑.๒	๑๘.๑	๕๘.๕	๑๐๐	๘๕ ๘.๖
<u>นายนาวา</u>							
ข้าราชการทหาร	-	๓๓.๓	๒๑.๕	๓๑.๐	๑๕.๓	๑๐๐	๕๒ ๕.๐
ข้าราชการพลเรือน	๕.๘	๒๖.๕	๒๖.๕	๓๕.๒	๕.๘	๑๐๐	๓๔ ๓.๒
เกษตรกร	-	๑๒.๕	๓๑.๓	๓๑.๓	๒๕.๘	๑๐๐	๓๒ ๓.๐
พ่อค้า	-	๑๐.๗	๑๗.๘	๓๘.๓	๓๒.๒	๑๐๐	๒๘ ๒.๖
รับจ้าง	-	๗.๒	๒๑.๕	๓๕.๗	๓๕.๗	๑๐๐	๑๕ ๑.๓
<u>นายนาวาอากาศ</u>							
ข้าราชการทหาร	๑๓.๓	๕๘.๓	๑๘.๓	๓.๓	๖.๗	๑๐๐	๖๐ ๕.๖
ข้าราชการพลเรือน	๑๘.๑	๔๘.๘	๑๒.๘	๑๕.๘	๕.๓	๑๐๐	๕๗ ๕.๕
เกษตรกร	-	๑๓.๕	๔๓.๓	๒๕.๓	๑๘.๘	๑๐๐	๓๗ ๓.๕
พ่อค้า	-	๑๕.๒	๓๘.๓	๑๕.๒	๓๐.๓	๑๐๐	๓๓ ๓.๑
รับจ้าง	-	๑๘.๘	๓๑.๓	๑๘.๘	๓๑.๓	๑๐๐	๑๖ ๑.๕
จำนวนรวม	๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	๑๐๖๒	๑๐๐

๘ ภูมิลำเนาเดิมและทัศนคติทางการเมือง

นอกจากอาชีพของบิดาจะมีส่วนกำหนดทัศนคติทางการเมืองแล้ว ภูมิลำเนาเดิมของนายทหารที่เคยอยู่กับบิดา ครอบครัวก็มีส่วนกำหนดทัศนคติเช่นกัน ทั้งนี้เพราะว่า ภูมิลำเนาเดิมของแต่ละคนมีแบบลักษณะการดำรงชีวิตทาง เศรษฐกิจและสังคมไม่เหมือนกัน การวิจัยครั้งนี้แบ่งตามภาค แต่ละภาคมีความเจริญแตกต่างกัน ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมแตกต่างกัน คนในกรุงเทพมหานครได้รับวัฒนธรรมสมัยใหม่รวดเร็วกว่าทุกภาค ชาวสารท่าง ๆ ไทรโยคพังก่อนภาคอื่น ได้รับความสะดวกสบายจากการบริการของรัฐบาลมากกว่าภาคอื่น โดยเฉพาะได้รับความรู้เกี่ยวกับการเมืองและใกล้ชิดกับการเมืองมากกว่าภาคอื่น ๆ ภาคอื่น ๆ ที่ไกล ๆ พระนครคือภาคกลางจะได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมรองลงมา อีกประการหนึ่ง สิ่งแวดล้อมตามภูมิภาคยังมีส่วนกำหนดทัศนคติอีกด้วย เช่นนายทหารที่มีภูมิลำเนาอยู่ริมฝั่งทะเลอยากเป็นทหารเรือหรือภาคใต้ประชากรนับถือศาสนาอิสลามมาก เครื่องครัดในประเพณีจะกลายเป็นคนมีทัศนคติอนุรักษนิยม

ตาราง ๓๐

การกระจายอัตราส่วนร้อยละของนายทหารชั้นนายพัน นายนาวาและนาวาอากาศตามคะแนนการวัดทัศนคติอัตราเป็นเสรีนิยม จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	คะแนนความเป็นเสรีนิยม					ยอดรวม	
	ต่ำ				สูง	รวม	จำนวน อัตราส่วน ร้อย
	๕๕-๕๓	๕๔-๑๑๘	๑๑๘-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	๑๕๑-๑๘๐		
กรุงเทพมหานคร	๒.๐	๘.๖	๒๒.๕	๒๓.๐	๓๕.๘	๑๐๐	๘๐๐ ๓๗.๗
ภาคกลาง	๑๐.๘	๑๘.๑	๒๒.๘	๒๕.๑	๒๓.๐	๑๐๐	๑๘๓ ๑๗.๒
ภาคเหนือ	๓๖.๐	๓๑.๘	๑๖.๐	๑๑.๘	๕.๑	๑๐๐	๑๗๕ ๑๖.๕
ภาคตะวันออก	๓๗.๖	๒๖.๖	๑๓.๘	๑๕.๕	๗.๘	๑๐๐	๑๖๕ ๑๕.๕
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๔๓.๗	๒๓.๐	๑๒.๖	๑๗.๒	๓.๘	๑๐๐	๘๗ ๘.๒
ภาคใต้	๔๔.๒	๒๕.๐	๑๑.๕	๑๓.๕	๕.๘	๑๐๐	๕๒ ๕.๘
จำนวนรวม	๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	๑๐๖๒	๑๐๐

$$\chi^2 = 337.2 ; \text{d.f.} = 20 \quad p < 0.05$$

ข้อมูลจากตาราง ๓๑ เห็นว่านายทหารมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และภาคกลางมีทัศนคติทางการเมือง เสรีนิยมค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับนายทหารที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคอื่น คือมีคะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยมจากค่าไปสูงร้อยละ ๑๐.๖ ๒๖.๕ ๒๒.๘ กับ ๒๘.๕ ๒๒.๔ และ ๔๘.๑ ตามลำดับ ส่วนนายทหารที่มีภูมิลำเนา ภาคอื่นมีทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำ ปรากฏว่ามีคะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยมตามลำดับทั้งที่ภาคใต้อายุละ ๖๘.๐ ภาคเหนือร้อยละ ๖๗.๔ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ ๖๖.๗ ภาคตะวันออกร้อยละ ๖๔.๒ ทั้งนี้จะเป็นเพราะความใกล้ชิดในการถ่ายทอดวัฒนธรรม กล่าวคือภาคที่อยู่ใกล้ชายพรมมีทัศนคติเสรีนิยมมากกว่านายพันที่อยู่ห่างไกลออกไปตามลำดับ

ตาราง ๓๑

การกระจายอัตราส่วนร้อยละของนายทหารตามคะแนนการวัดทัศนคติอัตราเป็นเสรีนิยม

จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมและกองทัพ

ภูมิลำเนาเดิม	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					ยอดรวม	
	ค่า	๕๕-๖๓	๖๔-๗๒	๗๓-๘๐	๘๑-๘๕	สูง	รวม จำนวน อัตราส่วน ร้อย
นายพัน							
กรุงเทพมหานคร	๓.๘	๑๐.๒	๒๓.๔	๒๓.๘	๓๘.๘	๑๐๐	๒๖๕ ๒๕.๐
ภาคกลาง	๑๔.๒	๑๓.๓	๒๐.๓	๒๕.๗	๒๖.๕	๑๐๐	๑๒๘ ๑๒.๑
ภาคเหนือ	๔๖.๘	๒๑.๖	๑๕.๔	๑๐.๘	๕.๔	๑๐๐	๑๑๑ ๑๐.๕
ภาคตะวันออก	๕๒.๘	๑๖.๗	๑๒.๐	๑๓.๘	๕.๖	๑๐๐	๑๐๘ ๑๐.๒
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๕.๒	๑๐.๔	๑๐.๔	๑๘.๔	๕.๕	๑๐๐	๖๗ ๖.๔
ภาคใต้	๕๒.๕	๒๒.๕	๗.๕	๑๒.๕	๕.๐	๑๐๐	๔๐ ๓.๘
นายนาวา							
กรุงเทพมหานคร	๖.๐	-	๒๑.๕	๔๑.๗	๓๐.๘	๑๐๐	๖๕ ๖.๑

ตาราง ๓๑ (ต่อ)

ภูมิสำเนา ท่า	คะแนนอัตราความเป็นเสรีนิยม					ยอดรวม		
	๕๕-๕๓	๕๔-๑๑๘	๑๑๙-๑๓๐	๑๓๑-๑๕๐	๑๕๑-๑๘๐	สูง	รวม จำนวน	อัตราส่วน ร้อยละ
ภาคกลาง	-	๒๗.๖	๒๗.๖	๓๘.๕	๑๐.๓	๑๐๐	๒๘	๒.๗
ภาคเหนือ	-	-	๓๓.๓	๔๔.๕	๒๒.๒	๑๐๐	๘	๓.๘
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๕.๕	๒๕.๘	๑๖.๑	๑๘.๔	๑๐๐	๓๑	๓.๐	
ภาคใต้	-	๕๕.๖	๑๑."	๒๒.๒	๑๑.๑	๑๐๐	๘	๐.๘
<u>นายนาว่าอากาศ</u>								
กรุงเทพมหานคร	๑๒.๘	๔๒.๘	๑๘.๖	๒๕.๗	๑๐๐	๗๐	๖.๖	
ภาคกลาง	๓.๘	๓๘.๕	๒๖.๘	๑๑.๖	๑๘.๒	๑๐๐	๒๖	๒.๘
ภาคเหนือ	๒๐.๐	๕๐.๘	๑๒.๗	๑๐.๘	๖.๐	๑๐๐	๕๕	๕.๒
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๕.๘	๕๓.๘	๗.๗	๑๕.๘	๗.๗	๑๐๐	๒๖	๒.๕
ภาคใต้	-	๒๕.๐	๗๕.๐	-	-	๑๐๐	๓	๐.๓
<u>จำนวนรวม</u>								
๒๑๓	๒๐๑	๒๑๕	๒๒๐	๒๑๓	๑๐๖๒	๑๐๐		

เพื่อให้เห็นชัดเจนขึ้นตามตาราง ๓๑ ได้แยกทัศนคติทางการเมืองของ
นายทหารตามเหล่าทัพที่มีภูมิลำเนาต่าง ๆ กันก็คงยังปรากฏให้เห็นแนวโน้มทัศนคติ
เสรีนิยมคงเดิม ทั้งนี้ จึงสรุปได้ว่า ทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมของนายทหาร
มีความสัมพันธ์กับภูมิลำเนาเดิม กล่าวคือ นายทหารที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร
และภาคกลางมีทัศนคติเสรีนิยมมากกว่านายทหารที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอื่น และ
ทัศนคติเสรีนิยมค่อนข้างต่ำเมื่ออยู่ทางกรุงเทพมหานครออกไปตามลำดับ ถูกต้องตาม
สมมติฐานข้อ ๕